JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MICHAEL B. ELMER
15 päivänä heinäkuuta 1997 *

Johdanto

1. Käsiteltävänä olevalla valituksella Euroopan unionin neuvosto vaatii kumottavaksi Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-91/95, Lieve de Nil ja Christiane Impens vastaan neuvosto, 26.6.1996 antaman tuomion, [1] jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi neuvoston päätökset, joilla hylättiin heidän korvausvaatimuksensa, jotka koskivat aineellista vahinkoa ja henkistä kärsimystä, jotka olivat aiheutuneet siitä, että neuvosto ei ollut ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 11.2.1993 antaman tuomion [2] (jäljempänä asia Raiola-Denti) täytäntöönpanemiseksi. Lieve de Nil ja Christiane Impens vaativat valituksen hylkäämistä.

Tosiseikat

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tuomiossaan vahvistanut tapauksen tosiseikat seuraavasti:

"1 Neuvosto julkaisi 26.10.1990 kilpailuilmoituksen sisäisestä kilpailusta B/228, jonka tarkoituksena oli täyttää viisitoista palkkaluokkaan B 5 kuuluvaa apulaishallintoavustajan tointa ja johon osallistumalla palkkaluokkaan C 1 kuuluvien virkamiesten oli mahdollista saada toimensa 'uudelleen arvioiduiksi' tähän palkkaluokkaan — — Kilpailuilmoituksessa todettiin, että kyseisen kilpailun luonteesta johtuen reserviluetteloa ei laadittaisi ja että kilpailun läpäisevien hakijoiden lukumäärä ei saisi ylittää niiden viidentoista toimen lukumäärää, jotka arvioitaisiin uudelleen ura-alueelta C ura-alueelle B vuodeksi 1990.

2 [Lieve de Nil ja Christiane Impens], jotka tuolloin olivat palkkaluokkaan C 1 kuuluvia neuvoston virkamiehiä, saivat 4.12.1990 päivätyn henkilökohtaisen ilmoituksen siitä, että heidät oli hyväksytty kilpailun kokeisiin. Valintalautakunnan jätettyä heidät kirjaamatta tätä kilpailua koskevaan soveltuvien hakijoiden luetteloon he nostivat 13.4.1991 yhdessä seitsemän muun asianosaisen kanssa kanteen valintalautakunnan tekemien päätösten kumoamiseksi — — . Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi asiassa Raiola-Denti antamassaan tuomiossa, että kokeiden kulku ei ollut ollut kilpailua B/228 koskevan kilpailuilmoituksen mukainen, koska valintalautakunta oli rikkonut tätä ilmoitusta ja toiminut siten, että pidettäväksi määrätty kielitaitokoe oli käynyt merkityksettömäksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi tämän vuoksi 'ne toimenpiteet, joihin oli ryhdytty niiden päätösten tekemisen jälkeen, joilla hakijat oli hyväksytty sisäisen kilpailun B/228 kokeisiin — — '.

3 Asiassa Raiola-Denti annetun tuomion saatua lainvoiman neuvosto päätti pysyttää

* Alkuperäinen kieli: tanska.

1 — Kok. H. 1996, s. II-959.

2 — Asia T-22/91, Raiola-Denti ym. v. neuvosto (Kok. 1993, s. II-69).

voimassa kilpailun B/228 läpäissyttä viittätoista hakijaa koskevat uudelleenluokittelut 1.1.1991 lukien ja 1.9.1993 julkaisemallaan kilpailuilmoituksella asettaa sisäisessä kilpailussa B/228 a haettavaksi kuusi palkkaluokkaan B 5 kuuluvaa apulaishallintoavustajan tointa, jotka oli tarkoitus täyttää arvioimalla uudelleen palkkaluokkaan C 1 kuuluvia toimia. Kilpailun B/228 a kokeiden luonne ja niissä käytetyt arviointimenetelmät olivat samanlaiset kuin kilpailussa B/228. Kilpailua B/228 a koskevan kilpailuilmoituksen mukaan kokeisiin saivat osallistua ne hakijat, jotka jo oli hyväksytty kilpailun B/228 kokeisiin 4.12.1990 päivätyllä henkilökohtaisella ilmoituksella. Asianomaisia virkamiehiä pyydettiin 15.10.1993 mennessä vahvistamaan kirjallisesti osallistumisensa kilpailuun B/228 a — —

4 [Lieve de Nil ja Christiane Impens] vahvistivat asetetussa määräajassa osallistumisensa kilpailuun B/228 a ja kokeiden päätyttyä heidät kirjattiin soveltuvien hakijoiden luetteloon. Kummankin toimi luokiteltiin uudelleen 1.1.1994 lukien palkkaluokkaan B 5.

5 [Lieve de Nil ja Christiane Impens] katsoivat kuitenkin, että neuvosto ei tästä uudelleenluokittelusta huolimatta ollut tosiasiallisesti korvannut sitä vahinkoa, joka heille oli aiheutunut siitä, että kilpailun B/228 valintalautakunta oli kieltäytynyt kirjaamasta heitä tätä kilpailua koskevaan soveltuvien hakijoiden luetteloon, mistä oli ollut seurauksena, ettei heidän toimiaan ollut luokiteltu uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin.

6 [Lieve de Nil ja Christiane Impens] esittivät 9.2.1994 — — hakemuksen, jossa he vaativat kilpailun B/228 valintalautakunnan tekemästä sääntöjenvastaisesta päätöksestä heille aiheutuneen vahingon korvaamista. He vaativat nimittävää viranomaista 'toteamaan, että kilpailun B/228 valintalautakunnan tekemistä peräkkäisistä virheistä aiheutui heille sekä henkistä kärsimystä että aineellista vahinkoa'. He vaativat sitä korvaamaan kummallekin heille aiheutuneen henkisen kärsimyksen ja aineellisen vahingon 500 000 Belgian frangilla (BEF) — — .

7 Neuvosto hylkäsi tämän hakemuksen ensin hiljaisesti ja sitten nimenomaisella hylkäävällä päätöksellä, joka annettiin [Lieve de Nilille ja Christiane Impensille] tiedoksi henkilöstö- ja hallintoasiain pääjohtajan 15.6.1994 päivätyllä tiedonannolla.

8 [Lieve de Nil ja Christiane Impens] valittivat 6.9.1994 heidän hakemuksensa hylkäävästä päätöksestä — — .

9 Nimittävä viranomainen teki 4.1.1995 päätöksen, jolla se nimenomaisesti hylkäsi valituksen."

Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

3. Lieve de Nil ja Christiane Impens vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 29.3.1995 jättämällään kanteella tuomioistuinta kumoamaan neuvoston päätöksen.

4. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomiossaan seuraavasti:

"34 — — sen toimielimen, jonka toimenpiteen yhteisöjen tuomioistuimet ovat kumonneet, on perustamissopimuksen 176 artiklassa määrättyä velvollisuutta täyttäessään määritettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen kumoamistuomion täytäntöönpanemiseksi, ja sen on tällöin harkintavaltaansa käyttäessään otettava huomioon niin tuomiolauselma, täytäntöönpantavan tuomion perustelut kuin yhteisön oikeuden säännökset — —.

35 Tuomiota täytäntöönpannessaan kyseisen toimielimen on noudatettava yhteisön oikeuden säännöksiä sekä taattava yhteisöjen henkilöstöhallinnossa sovellettavien virkamiesten yhdenvertaista kohtelua ja heidän yhdenvertaisia uralla etenemismahdollisuuksiaan koskevien periaatteiden noudattaminen — —.

36 Nyt esillä olevassa asiassa neuvostolla oli velvollisuus ottaa huomioon nämä kaksi periaatetta määrittäessään asiassa Raiola-Denti annetun tuomion täytäntöönpanotoimenpiteitä — —

— —

38 Koska neuvosto on kieltäytynyt luokittelemasta [Lieve de Niliä ja Christiane Impensia] uudelleen takautuvasti 1.1.1991 lukien, kuten se on menetellyt kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden kohdalla, se on aiheuttanut sen, että kantajat ovat menettäneet mahdollisuutensa tulla ylennetyiksi — — myöhemmin palkkaluokkaan B 4 ja tämän jälkeen palkkaluokkaan B 3 ja edetä urallaan samoin edellytyksin kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat. [Lieve de Nil ja Christiane Impens] ovat korostaneet — eikä neuvosto ole sitä kiistänyt —, että kilpailun B/228 läpäisseistä vuonna 1991 uudelleenluokitelluista viidestätoista hakijasta yksitoista oli jo 1.1.1996 ylennetty palkkaluokkaan B 3 ja että näistä kolme on vuonna 1996 ylennyskelpoisia palkkaluokkaan B 2, kun taas neljä muuta kilpailun läpäissyttä oli samana päivänä ylennetty palkkaluokkaan B 4, ja näistä kolme on vuonna 1996 ylennyskelpoisia palkkaluokkaan B 3. Neuvosto on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa myöntänyt, että jos [Lieve de Nil ja Christiane Impens] olisi tammikuussa 1991 luokiteltu uudelleen palkkaluokkaan B 5, heidät olisi voitu — — heinäkuussa 1991 mahdollisesti ylentää palkkaluokkaan B 4 ja 1.7.1993 palkkaluokkaan B 3, jolloin heidän nettopalkkansa olisi ylittänyt heille tuolloin tosiasiallisesti maksetun palkan.

39 [Lieve de Nilin ja Christiane Impensin] urakehitys on suhteessa kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden vastaavaan siis ollut heikompaa — — Järjestäessään kilpailua B/228 a — — neuvosto olisi voinut päätellä, että tämän kilpailun läpäisseiden hakijoiden uudelleenluokittelut olisivat tulleet voimaan samana ajankohtana kuin kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden. Koska neuvosto ei näin päättänyt, sen olisi pitänyt [Lieve de Nilin ja Christiane Impensin] tätä koskevia hakemuksia käsitellessään peruuttaa 1.1.1994 alkavaa uudelleenluokittelua koskevat päätökset ja luokitella asianomaisten ura uudelleen yhdenvertaisen kohtelun vuoksi — —

41 Taannehtivuutta koskevassa vaatimuksessa ei ole kysymys [Lieve de Nilin ja Christiane Impensin] oletetusta menestyksestä kilpailussa B/228 eikä heidän kirjaamisestaan vastaavaan soveltuvien hakijoiden luetteloon, vaan siitä, millaisia vaikutuksia aiheutuu siitä, että he tosiasiallisesti menestyivät kilpailussa B/228 a — —.

42 Kyseiset kaksi kilpailua eivät olleet erillisiä. Asiassa Raiola-Denti annetulla tuomiolla kumottiin ainoastaan toimet, joita oli suoritettu niiden päätösten tekemisen jälkeen, joilla [Lieve de Nil ja Christiane Impens] oli hyväksytty kilpailuun B/228. Kilpailu B/228 — — oli siten vielä meneillään, eikä nimittävä viranomainen ollut vielä nimittänyt — — kokeisiin hyväksyttyjä hakijoita virkaan — —. Järjestäessään kilpailua B/228 a neuvosto todellisuudessa vain aloitti kilpailun B/228 uudelleen niiden hakijoiden osalta, joita edeltäneiden kokeiden perusteella ei ollut kirjattu tätä kilpailua koskevaan soveltuvien hakijoiden luetteloon — — Kilpailuilmoitusten B/228 ja B/228 a perusteella järjestetyt kokeet läpäisseitä hakijoita on tämän vuoksi pidettävä yhden ja saman kilpailun läpäisseinä hakijoina. Neuvoston on tästä syystä taattava kilpailuilmoituksen B/228 a perusteella järjestetyt kokeet läpäisseille hakijoille sama kohtelu kuin kilpailuilmoituksen B/228 perusteella järjestetyt kokeet läpäisseille hakijoille antamalla edellisten uudelleenluokittelulle samat vaikutukset kuin jälkimmäisten.

— —

44 Tämän vuoksi neuvosto on rikkonut perustamissopimuksen 176 artiklaa kieltäytyessään ryhtymästä sellaisiin tosiasiallisiin toimenpiteisiin, joilla [Lieve de Nil ja Christiane Impens] olisi asetettu yhdenvertaiseen asemaan virkatovereidensa kanssa.

45 Neuvoston on korvattava tällä rikkomisella tosiasiallisesti aiheutetut vahingot.

— —

47 — — [Lieve de Nil ja Christiane Impens] ovat näyttäneet, että heillä on oikeus saada korvaus vahingosta, joka heille on aiheutunut siitä, ettei heitä ole luokiteltu uudelleen ura-

alueelle B samaan aikaan kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat, sillä vaikka heillä ei olisikaan ollut oikeutta tulla ylennetyiksi uudelleenluokittelunsa tapahduttua, he ovat joka tapauksessa menettäneet mahdollisuuden tulevaisuudessa edetä urallaan kilpailun B/228 läpäisseisiin hakijoihin verrattavalla tavalla — — .

48 [Lieve de Nil ja Christiane Impens] väittävät lisäksi, että heille on aiheutunut henkistä kärsimystä, joka on korvattava symbolisesti 1 eculla.

— —

50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että [Lieve de Nilille ja Christiane Impensille] on tosiasiallisesti aiheutunut henkistä kärsimystä siitä, että he ovat pitkittyneen ajan olleet epävarmoja uransa kehittymisestä. Nyt käsiteltävässä asiassa esille tulleille erityisille seikoille on tässä suhteessa ollut ominaista se, että kilpailuilmoituksen B/228 perusteella järjestettyjen kokeiden kulku on ollut huomattavan säännönvastaista, [Lieve de Nilin ja Christiane Impensin] oikeutta olettaa näiden kokeiden kulun olevan säännönmukaista on vakavasti loukattu ja että neuvosto on kieltäytynyt asettamasta heitä yhdenvertaiseen asemaan niiden virkatovereiden kanssa, jotka oli luokiteltu uudelleen 1.1.1991 lukien, sellaisena ajankohtana, jolloin kantajat olivat jo läpäisseet kilpailuilmoituksen B/228 a perusteella järjestetyt kokeet.

51 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi ex aequo et bono kummallekin [Lieve de Nilille ja Christiane Impensille] aiheutuneen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen 500 000 BEF:n suuruiseksi. Neuvosto on siis velvoitettava korvaamaan [Lieve de Nilille ja Christiane Impensille] tämä määrä."

Kannanotto

5. Neuvosto vetoaa tuomion kumoamisvaatimuksensa tueksi kuuteen eri valitusperusteeseen.

Neuvoston ensimmäinen valitusperuste

6. Ensimmäisessä valitusperusteessaan neuvosto toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei neuvosto ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin asiassa Raiola-Denti annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi, kun neuvosto harkintavaltaansa käyttäen päätti järjestää uuden kilpailun ja luokitella sen hakijat uudelleen 1.1.1994 lukien. Neuvoston mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tältä osin ymmärtänyt väärin asioissa Detti vastaan yhteisöjen tuomioistuin, [3] komissio vastaan

3 — Asia 144/82, tuomio 14.7.1983 (Kok. 1983, s. 2421).

Albani ym. [4] ja parlamentti vastaan Meskens [5] annetuissa tuomioissa vahvistetun EY:n perustamissopimuksen 176 artiklan soveltamisalan. Neuvosto katsoo lisäksi, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole johdonmukainen lausuessaan toisaalta, ettei sen asiana ole päättää tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja toisaalta luetellessaan toimenpiteet, joihin neuvosto olisi voinut ryhtyä. Tästä aiheutuu se, ettei oikeuskäytännöllä, jonka mukaan toimielimellä on harkintavalta vapaasti valita toimenpiteet, ole mitään vaikutusta.

7. Lieve de Nil ja Christiane Impens sitä vastoin toteavat, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole tuomiollaan rikkonut perustamissopimuksen 176 artiklaa eikä edellä mainittua oikeuskäytäntöä, koska siitä ilmenee, että toimivaltaisen toimielimen on korvattava täysimääräisesti aiheutettu vahinko ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi jälkikäteen valvoa, onko toimielin harkintavaltaansa käyttäessään valinnut riittävän tehokkaat toimenpiteet tuomion täytäntöönpanemiseksi.

8. Perustamissopimuksen 176 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään:

"Toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi tai jonka laiminlyönti on julistettu tämän sopimuksen vastaiseksi, on toteutettava yhteisön tuomioistuimen tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet."

9. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että

"perustamissopimuksen 176 artiklassa määrätään oikeus- ja hallintoviranomaisen välisestä toimivallanjaosta, jonka mukaan sen toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi, on määritettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen kumoamistuomion täytäntöön panemiseksi — —

Tätä harkintavaltaa käyttäessään hallintoviranomaisen on otettava huomioon niin yhteisön oikeuden säännökset kuin tuomiolauselma ja täytäntöönpantavan tuomion perustelut — —." [6]

10. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi edellä mainitussa asiassa parlamentti vastaan Meskens antamassaan tuomiossa [7] lausunut seuraavaa:

"— — sen lisäksi, että EY:n perustamissopimuksen 176 artiklassa määrätään, että toimi-

4 — Asia C-242/90 P, tuomio 6.7.1993 (Kok. 1993, s. I-3839).

5 — Asia C-412/92 P, tuomio 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-3757).

6 — Ks. esim. asia T-84/91, Meskens v. parlamentti, tuomio 8.10.1992 (Kok. 1992, s. II-2335).

7 — Mainittu edellä alaviitteessä 5, tuomion 24, 25 ja 26 kohta.

elimen on toteutettava yhteisöjen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet, siinä määrätään myös, että kumotusta lainvastaisesta säädöksestä mahdollisesti aiheutunut lisävahinko on korvattava —— Perustamissopimuksen 176 artiklassa ei siis aseteta vahingon korvaamisen edellytykseksi, että olemassa on alun perin kumotusta lainvastaisesta säädöksestä erillinen uusi virhe, vaan siinä määrätään, että tästä säädöksestä aiheutunut, sen kumoamisen jälkeen jäljelle jäävä vahinko on korvattava ja että hallinnon on pantava kumoamistuomio täytäntöön.

Käsiteltävänään olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli —— vahvistanut, että parlamentti oli toiminut virheellisesti kieltäytyessään hyväksymästä Mireille Meskensin osallistumista kilpailuun B/164. Näin ollen sen oli tarkistettava, oliko tällä toimenpiteellä aiheutettu vahinko jäänyt korjaantumatta toimenpiteen kumoamisesta huolimatta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkisti tämän valituksenalaisessa tuomiossaan. Se katsoi siinä, että kyseisellä lainvastaisella toimenpiteellä aiheutettu henkinen kärsimys jatkui, koska parlamentti ei ollut tehnyt mitään toimenpiteen vaikutusten poistamiseksi."

11. Tätä taustaa vasten olen neuvoston kanssa yhtä mieltä siitä, että toimielimillä on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen annettua kumoamistuomion harkintavalta päättää, mihin toimenpiteisiin tuomion täytäntöönpanemiseksi on ryhdyttävä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin myöhemmässä käsittelyssä valvoa, onko toimielin harkintavaltaansa käyttäessään valinnut riittävän tehokkaita toimenpiteitä kyseisen tuomion täytäntöönpanemiseksi. Tällä valvonnalla ei aiheuteta sitä, että toimielinten harkintavalta käy näennäiseksi. Edellyttäen että toimielimet valitsevat riittävän tehokkaita toimenpiteitä tuomion täytäntöönpanemiseksi, ne voivat vapaasti määrittää, mitä toimenpiteitä ne pitävät tarkoituksenmukaisimpina konkreettisessa yksittäistapauksessa.

12. Se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin luettelee tuomion 39 kohdassa toimenpiteet, joihin neuvosto olisi voinut ryhtyä tuomion täytäntöönpanemiseksi tyydyttävällä tavalla, ei vaikuta mitenkään toimielimillä alun perin olevaan harkintavaltaan, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vain esimerkinomaisesti mainitsee toimenpiteet, joihin toimielin olisi voinut ryhtyä.

13. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Detti vastaan yhteisöjen tuomioistuin antamassaan tuomiossa, joka koski palvelukseenottoreservin kokoamiseksi järjestetyssä avoimessa kilpailussa ilmenneitä säännönvastaisuuksia, todennut tuomion täytäntöönpanotoimenpiteiden valinnan osalta seuraavaa:

"—— kantajan oikeudet [on] asianmukaisesti suojattu, jos valintalautakunta ja nimittävä viranomainen ottavat päätöksensä uudelleen käsiteltäväksi ja etsivät asiaan kohtuullisen ratkaisun —— ilman että kilpailun

tulosta kokonaisuudessaan tarvitsee asettaa kyseenalaiseksi tai ilman että sen perusteella tehdyt nimitykset kumotaan — — ." [8]

Toistettuaan edellä mainitun kohdan asiassa komissio vastaan Albani ym. antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi vielä seuraavasti:

"Tämä oikeuskäytäntö perustuu siihen, että niiden hakijoiden edut, joille on aiheutunut haittaa kilpailun säännönvastaisuudesta, on välttämätöntä sovittaa yhteen muiden hakijoiden etujen kanssa. Tuomioistuimen on nimittäin otettava huomioon haittaa kärsineiden hakijoiden oikeuksien palauttamisen välttämättömyyden lisäksi myös jo valituiksi tulleiden hakijoiden perusteltu luottamus." [9]

14. Edellä olevasta ilmenee ensinnäkin, että toimielimellä on velvollisuus korvata kilpailun hakijoille säännönvastaisesta toimenpiteestä mahdollisesti aiheutunut vahinko. Tätä koskevassa ratkaisussa on otettava yhtä lailla huomioon muut hakijat. Tuomiolla ei kuitenkaan ole kilpailun B/228 hakijoihin ulottuvia vaikutuksia, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei millään tavoin vaadi neuvostoa muuttamaan kilpailun tulosta kokonaisuudessaan eikä kumoamaan kilpailun perusteella tehtyjä uudelleenluokitteluja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tuomiossaan ainoastaan, että Lieve de Nilillä ja Christiane Impensillä olisi pitänyt olla samat oikeudet kuin muilla hakijoilla. Käsitykseni mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiolla ei poiketa perustamissopimuksen 176 artiklan soveltamisalaa koskevasta oikeuskäytännöstä.

15. Neuvoston ensimmäinen valitusperuste on siis hylättävä.

Neuvoston toinen valitusperuste

16. Toisessa valitusperusteessaan neuvosto toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olettaa tuomion 42 kohdassa virheellisesti, että kilpailut B/228 ja B/228 a muodostavat yhden kilpailun eivätkä kahta erillistä kilpailua.

Neuvosto väittää tältä osin, että viidentoista kilpailussa B/228 menestyneen henkilön perusteltua luottamusta ei suojattaisi, jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tavoin katsottaisiin, että kilpailu B/228 oli meneillään noin kahden vuoden ajan. Henkilöstösääntöjen 30 artiklasta ilmenee lisäksi, että nimittävä viranomainen nimeää jokaista kilpailua varten valintalautakunnan, ja neuvosto on juuri näin menetellytkin nyt esillä olevassa asiassa.

8 — Mainittu edellä alaviitteessä 3, tuomion 33 kohta.
9 — Mainittu edellä alaviitteessä 4, tuomion 14 kohta.

17. Lieve de Nil ja Christiane Impens toteavat, että se, muodostavatko kilpailut B/228 ja B/228 a yhdessä yhden yhtäjaksoisen kilpailun vai kaksi erillistä kilpailua, on tosiseikkoja koskeva kysymys, joka ei yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan perusteella voi olla muutoksenhaun kohteena.

18. Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisestä kohdasta ilmenee, että

"[M]uutosta yhteisön tuomioistuimelta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin. Muutoksenhaun perusteena voi olla yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta puuttuva toimivalta, asian käsittelyssä yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan etujen vastainen, tai yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut yhteisön oikeuden rikkominen."

19. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomionsa 42 kohdassa, että kilpailut B/228 ja B/228 a eivät olleet kaksi erillistä kilpailua vaan muodostivat yhdessä yhden yhtäjaksoisen kilpailun. Toisessa valitusperusteessaan neuvosto itse asiassa vaatii yhteisöjen tuomioistuinta arvioimaan erään tosiseikan uudelleen, koska se väittää tosiasiallisesti, että ne olivat kaksi erillistä kilpailua. Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 51 artiklasta ilmenee kuitenkin, että muutosta yhteisön tuomioistuimelta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin. Yhteisöjen tuomioistuin ei siten voi muutoksenhaun johdosta antamassaan tuomiossa ratkaista tosiseikkoja koskevaa kysymystä, vaan sen on otettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vahvistamat tosiseikat tuomionsa perustaksi. [10]

20. Näistä syistä neuvoston toista valitusperustetta ei mielestäni voida ottaa aineellisesti tutkittavaksi.

Neuvoston kolmas valitusperuste

21. Kolmannessa valitusperusteessaan neuvosto väittää, että on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista luokitella kilpailun B/228 a läpäisseet hakijat uudelleen samasta ajankohdasta kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat, koska he ovat läpäisseet uuden kilpailun uusine kysymyksineen, joiden tarkastajat ovat olleet eri henkilöitä.

Lisäksi kilpailun B/228 a jälkeisistä kuudesta uudelleenluokittelusta myönnettiin viiden virka-aseman uudelleenluokittelu vuoden 1991 talousarviossa ja yhden virka-aseman uudelleenluokittelu vuoden 1993 talousarviossa. Kilpailun B/228 a läpäisseestä kuudesta

10 — Ks. esim. asia C-115/90 P, Turner v. komissio, määräys 20.3.1991 (Kok. 1991, s. I-1423); asia C-378/90 P, Pitrone v. komissio, tuomio 2.4.1992 (Kok. 1992, s. I-2375) ja asia C-26/94 P, X v. komissio, määräys 26.9.1994 (Kok. 1994, s. I-4379).

henkilöstä oli siten mahdollista luokitella uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin vain viisi, mikä neuvoston mukaan myös on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista.

22. Lieve de Nil ja Christiane Impens toteavat tältä osin, että kilpailu B/228 a kumottiin säännönvastaisuuksien vuoksi. Aiheutuneen vahingon täysimääräinen korvaaminen edellyttää, että heidät asetetaan sellaiseen asemaan, jossa he olisivat olleet, jos säännönvastaisuuksia ei olisi ollut.

23. Neuvoston kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa perustuu jälleen olettamukseen, että kilpailut B/228 ja B/228 a muodostivat kaksi erillistä kilpailua. Kuten edellä on todettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin vahvistanut lopullisesti, että kyseessä oli yksi yhtäjaksoinen kilpailu. Näin ollen ei ole yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista kohdella kilpailun B/228 a läpäisseitä samalla tavoin kuin kilpailun B/228 läpäisseitä. Kun otetaan huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamus, jonka mukaan kyseessä oli yksi ja sama kilpailu, olisi päinvastoin yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista olla kohtelematta näitä kahta ryhmää samalla tavoin.

24. Valitusperusteen toisessa osassa viitataan siihen, että vain viisi kilpailun B/228 a läpäisseestä kuudesta henkilöstä oli talousarvioon liittyvistä syistä ollut mahdollista luokitella uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin, mikä neuvoston mukaan myös on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista.

25. Kuten on todettu, oikeuskäytännöstä ilmenee, että toimielinten on korvattava kokonaisuudessaan vahinko, joka virkamiehille on mahdollisesti aiheutunut säännönvastaisesta toimenpiteestä. Talousarvioon liittyvät ongelmat eivät voi vapauttaa toimielimiä tästä velvollisuudesta. Neuvoston olisi siten nyt esillä olevassa asiassa pitänyt pyrkiä tekemään talousarvion osalta mahdolliseksi se, että ne kuusi henkilöä, jotka olivat läpäisseet kilpailun B/228 a, luokitellaan uudelleen 1.1.1991 lukien, tai sen olisi pitänyt korvata sille asianosaiselle tai niille asianosaisille aiheutettu vahinko, jota tai joita ei voitu luokitella uudelleen tuona ajankohtana.

26. Neuvoston kolmas valitusperuste on siis mielestäni hylättävä.

Neuvoston neljäs valitusperuste

27. Neljännessä valitusperusteessaan neuvosto toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ymmärtänyt väärin henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan määräyksen, jonka mukaan virkamies voidaan siirtää toiseen virkaryhmään tai ylemmälle ura-alueelle vain kilpailun kautta, vaatiessaan Lieve de Nilin ja Christiane Impensin luokittelemista uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin, koska he eivät olleet läpäisseet kilpailua B/228.

28. Lieve de Nil ja Christiane Impens toteavat tältä osin, että kyseinen valitusperuste nojautuu jälleen perusteluun, jonka mukaan kilpailut B/228 ja B/228 a muodostavat kaksi

erillistä kilpailua. Kuten toisen valitusperusteen yhteydessä on todettu, tämä kysymys ei voi olla muutoksenhaun kohteena.

29. 45 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että virkamies voidaan siirtää toiseen virkaryhmään tai ylemmälle ura-alueelle vain kilpailun kautta. Kuten edellä on todettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vahvistanut, että kilpailun B/228 ja B/228 a läpäisseitä hakijoita on pidettävä yhden ja saman kilpailun läpäisseinä. Tämä tosiseikkoja koskeva arviointi ei voi olla muutoksenhaun kohteena. Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohtaa ei siten ole rikottu, koska Lieve de Nilin ja Christiane Impensin vaadittu uudelleenluokittelu 1.1.1991 lähtien on seurausta nimenomaan siitä, että he ovat läpäisseet kilpailun B/228-B/228 a.

30. Neuvoston neljäs valitusperuste on siis hylättävä.

Neuvoston viides valitusperuste

31. Viidennessä valitusperusteessaan neuvosto väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tuomion 38 kohdassa tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan asiaintilan sellaiseksi kuin se oli tuomion antamispäivänä, sen sijaan että se olisi tutkinut tilannetta kanteen nostamispäivänä.

Neuvosto vetoaa siihen, että Lieve de Nil ja Christiane Impens mainitsivat kanteessaan, kuinka monta viidestätoista kilpailun B/228 läpäisseestä ja 1.1.1991 uudelleenluokitellusta henkilöstä oli ylennetty joulukuussa 1994. Tuomio sitä vastoin perustuu asian käsittelyn kuluessa annettuihin tietoihin tilanteesta tammikuussa 1996. Työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdasta ilmenee kuitenkin, ettei asian käsittelyn kuluessa saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin.

32. Lieve de Nil ja Christiane Impens väittävät sitä vastoin, ettei neuvosto ollut asian käsittelyn kuluessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittänyt mitään näihin tietoihin kohdistuvaa vastaväitettä. Kyseessä on siten uusi peruste, jota ei voi esittää ensimmäistä kertaa muutoksenhakuvaiheessa. Toissijaisesti he katsovat, että kilpailun B/228 läpäisseiden 15 hakijan tilannetta 1.1.1996 koskevien tietojen tarkoituksena on, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi niiden avulla arvioida aiheutuneen vahingon laajuuden. Nämä tiedot eivät ole uusia perusteita.

33. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Jos asianosainen voisi esittää yhteisöjen tuomioistuimelle perusteen, jota ei aikaisemmin ole esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, hänelle myönnettäisiin oikeus saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsittelemää laajempi riitaasia. Yhteisöjen tuomioistuimella on siten muutoksenhakuvaiheessa toimivalta ottaa kantaa oikeudelliseen päätökseen vain siltä osin, kuin se perustuu ensimmäisessä oikeusasteessa tutkittuihin perusteisiin. [11]

34. Neuvosto on myöntänyt, ettei se esittänyt edellä mainittuihin tietoihin kohdistuvaa vastaväitettä asian käsittelyn kuluessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Neuvoston peruste, jossa se väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan asiaintilan sellaiseksi kuin se oli tuomion antamispäivänä, sen sijaan että se olisi tutkinut tilannetta kanteen nostamispäivänä, on siten uusi peruste, jota ei voi esittää ensimmäistä kertaa muutoksenhakuvaiheessa.

35. Tästä syystä neuvoston viidettä valitusperustetta ei voida ottaa aineellisesti tutkittavaksi.

11 — Ks. mm. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994 (Kok. 1994, s. I-1981).

Neuvoston kuudes valitusperuste

36. Kuudennessa valitusperusteessaan neuvosto toteaa ensin, että toimielimen vastuun syntyedellytyksenä on oikeuskäytännön mukaan seuraavien kolmen edellytyksen toteutuminen: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt ja toiminnan ja aiheutetun vahingon välillä on syy-yhteys. Ensimmäinen edellytys, toimielimen moititun toiminnan lainvastaisuus, ei kuitenkaan toteudu, koska neuvosto ei ole toiminut lainvastaisesti tehdessään kyseisiä päätöksiä asiassa Raiola-Denti annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi. Neuvosto väittää lisäksi, että 500 000 BEF:n suuruinen korvaus, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myöntänyt kummallekin asianosaiselle aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen korvaamiseksi, on suhteettoman suuri verrattuna yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen aikaisemmin myöntämiin korvauksiin. Neuvosto on tässä yhteydessä selvittänyt, minkä suuruisia korvauksia aikaisemmin on myönnetty virkamiehille tai kilpailujen hakijoille.

37. Tämän valitusperusteen ensimmäisen osan osalta Lieve de Nil ja Christiane Impens katsovat, että korvausvelvollisuuden syntyedellytysten täyttymisen arvioiminen on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana olevaa tosiseikkojen arviointia, cikä se voi olla muutoksenhaun kohteena. Myönnetyn korvauksen suuruuden osalta Lieve de Nil ja Christiane Impens katsovat, ettei yhteisöjen tuomioistuimella ole muutoksenhakuvaiheessa toimivaltaa arvioida, vastaako ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asianosaisille myöntämä korvaus aiheutettua vahinkoa.

38. Tämän valitusperusteen ensimmäisen osan osalta yhteisöjen tuomioistuin on tosiseikkojen arviointia koskien todennut seuraavaa:

"Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on siten toimivalta vahvistaa tosiseikat — — Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on myös yksinomainen toimivalta arvioida näitä tosiseikkoja — — Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vahvistettua tai arvioitua tosiseikat yhteisöjen tuomioistuin on sitä vastoin toimivaltainen käyttämään EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklan mukaista valvontavaltaansa tosiseikkojen oikeudellisen määrittelyn ja tästä aiheutuvien oikeudellisten vaikutusten osalta. Käsiteltävänä olevassa asiassa tämä valvonta koskee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviota, jonka mukaan valmistelumenettelyn hitaus on virhe — — ." [12]

39. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut tuomionsa 44 kohdassa vahvistettuaan käsiteltävän asian tosiseikat, että kieltäytyessään ryhtymästä konkreettisiin toimenpiteisiin, joilla Lieve de Nil ja Christiane Impens olisi asetettu yhdenvertaiseen asemaan virkatovereidensa kanssa, neuvosto rikkoo perustamissopimuksen 176 artiklaa ja toimii siten virheellisesti. Yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vahvistamat tosiseikat huomioon ottaen valvomaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia päätelmiä. Valitusperusteen tämä osa on siten tutkittava aineellisesti.

40. Vastuun syntymisen ensimmäinen edellytys, toimielimen moititun toiminnan lainvastaisuus, toteutuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut neuvoston toimineen lainvastaisesti, kun se ei luokitellut Lieve de Niliä ja Christiane Impensia uudelleen 1.1.1991. Tehdessään tämän oikeudellisen päätelmän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei mielestäni toiminut millään lailla virheellisesti, koska asiakirjoista ilmenee, [13] että neuvosto on menettelyllään syrjinyt Lieve de Niliä ja Christiane Impensia suhteessa niihin virkamiehiin, jotka osallistuivat kilpailuun B/228 ja läpäisivät sen.

41. Neuvoston kuudennen valitusperusteen tämä osa on hylättävä.

42. Kuudennen valitusperusteen toinen osa koskee sen rahamäärän suuruutta, jolla neuvosto on velvoitettu korvaamaan aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys, koska neuvosto väittää, että suhteellisuusperiaatetta on loukattu.

43. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, [14] että

" — — yksin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi esitetyn vaatimuksen rajoissa arvioida vahingon laadun ja laajuuden."

44. Tästä ilmenee, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole muutoksenhakuvaiheessa toimi-

12 — Ks. erityisesti alaviitteessä 11 mainittu asiassa komissio v. Brazzelli Lualdi ym. annettu tuomio.

13 — Ks. tuomion 39 kohta.

14 — Ks. erityisesti alaviitteessä 11 mainittu asia komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomion 81 kohta.

valtainen arvioimaan menetyksen laajuutta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sijasta. Menetyksen laajuuden määrittäminen on siten tosiseikkojen vahvistamista, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi päättää siitä muutoksenhakuvaiheessa. Edellä mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin myös, että korvaus on määrättävä esitetyn vaatimuksen rajoissa ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana on arvioida vahingon laatu ja laajuus. Mielestäni yhteisöjen tuomioistuimella pitää olla toimivalta valvoa, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrännyt korvauksen esitetyn vaatimuksen rajoissa ja käyvätkö ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta riittävän selvästi ilmi korvauksen laskemisen perusteet.

45. Yhteisöjen tuomioistuin on tältä osin todennut 20.2.1997 antamassaan tuomiossa, [15] että

"— — perustelujen puuttuminen tai riittämättömyys, jotka estävät tuomioistuinvalvonnan, ovat oikeusjärjestyksen perusteisiin pohjautuvia perusteita, jotka yhteisöjen tuomioistuimet voivat ja jotka niiden pitää tutkia viran puolesta — —."

46. Nyt esillä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tuomiossaan todennut, että Lieve de Nilille ja Christiane Impensille on aiheutunut samalla kertaa aineellista vahinkoa ja henkistä kärsimystä neuvoston lainvastaisen menettelyn johdosta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei kuitenkaan ole korvauksen suuruutta vahvistaessaan erottanut toisistaan korvausta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä, vaan se on ainoastaan ilmoittanut korvauksen kokonaismäärän.

47. Tuomioon ei sisälly muita numerotietoja Lieve de Nilille ja Christiane Impensille tosiasiallisesti aiheutuneista sellaisista menetyksistä, jotka neuvoston on 45 kohdan mukaan korvattava. Käsiteltyään 48 kohdassa vaatimusta henkisen kärsimyksen korvaamisesta 1 eculla ja todettuaan 50 kohdassa Lieve de Nilille ja Christiane Impensille aiheutuneen henkistä kärsimystä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi 51 kohdassa kummallekin maksettavan korvauksen kokonaisuudessaan 500 000 BEF:n suuruiseksi. Se perustelee tätä lyhyesti todeten, että "se arvioi ex aequo et bono aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen 500 000 BEF:n suuruiseksi".

48. Nämä perustelut ovat mielestäni täysin riittämättömät. Koska tuomiosta ei käy ilmi, miten aineellisen vahingon korvausmäärä tarkkaan ottaen muodostuu, on mielestäni mahdotonta nähdä, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätynyt tähän määrään, ja onko se asiaa harkitessaan ottanut huomioon ne käytettävissä olevat taloudelliset tiedot, jotka koskevat menetystä, joka de Nilille ja Impensille aiheutui siitä, ettei heitä ylennetty kyseisenä ajankohtana, vai perustuuko kyseinen määrä menetyksestä tehdyn laskelman sijasta eräänlaiseen rangaistuksen luonteiseen vahingonkorvaukseen ("punitive damages"), johon sisältyy vaaditun 1 ecun määrän ylittävä korvaus henkisestä kärsimyksestä. Riittämättömistä perusteluista aiheutuu mielestäni lisäksi, ettei

15 — Asia C-166/95 P, komissio v. Daffix, tuomio 20.2.1997, Kok. 1997, s. I-983, 24 kohta.

yhteisöjen tuomioistuin kykene arvioimaan neuvoston perustetta, jonka mukaan 500 000 BEF:n suuruisen korvauksen myöntämisellä loukataan suhteellisuusperiaatetta.

49. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi mielestäni pitänyt tuomiossaan erottaa selvemmin toisistaan aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen korvaamiseen tarkoitetut määrät ja tämän jälkeen arvioida kumpikin näistä vahingoista erikseen. Aineellisen vahingon osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei siten olisi pitänyt tyytyä toteamaan, että Lieve de Nil ja Christiane Impens "ovat —— menettäneet mahdollisuuden tulevaisuudessa edetä urallaan kilpailun B/228 läpäisseisiin hakijoihin verrattavalla tavalla ——", [16] vaan sen olisi pitänyt osoittaa, miten se tarkkaan ottaen oli laskenut korvauksen määrän ottaessaan huomioon ne tiedot, jotka koskevat niitä menetyksiä, joita asianosaisille aiheutui siitä, ettei heitä ollut luokiteltu uudelleen 1.1.1991 eikä ylennetty samassa tahdissa kuin ne, jotka alun alkaen olivat läpäisseet kilpailun B/228, ottaen huomioon nyt määrätystä korvauksesta aiheutuva etu.

50. Edellä esitetyn perusteella on mielestäni todettava, ettei tuomiota ole riittävästi perusteltu korvauksen vahvistamisen osalta. Valituksenalainen päätös on siten yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan 1 kohdan nojalla tältä osin kumottava, ja asia on palautettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen uudelleen ratkaistavaksi. Oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Ratkaisuehdotus

51. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisisi asian seuraavasti:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-91/95, Lieve de Nil ja Christiane Impens vastaan neuvosto, 26.6.1996 antama tuomio kumotaan siltä osin kuin siinä velvoitetaan Euroopan unionin neuvosto korvaamaan Lieve de Nilille ja Christiane Impensille kummallekin 500 000 BEF.

2) Asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi, jotta tämä ratkaisisi asian uudelleen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen korvaamisen sekä korvauksen määrän osalta.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

16 — Ks. tuomion 47 kohta.